

"דור ההמשך" בענף זאב עדיני - רפת מעל"ה

פ
ז
מ
ר
ל
מ
ח
ש
ב
ה

בכנס האחרון בירושלים, ישבתי בערב באולם עם כמה אנשי מפתח בענף ושוחחנו על הנעשה בענף. הסבתי את תשומת לב האנשים שהמכנה המשותף החיצוני לכל המנהלים, שיושבים באולם, הוא שערות לבנות וקרחות. למעשה, חתך הגילאים של מנהלי הרפתות ומקבלי ההחלטות בתחום בארץ הוא +50. גם אנשי התמיכה המקצועית הטובים ביותר אינם רכים בשנים.

אינטרוואלים לפי התניות מקצועיות ומדעיות, ללא צורך במגע יד אדם. פיתוחים מסוג אלו יכולים להמחיש, עד כמה פיתוחים טכנולוגיים יכולים להיות יעילים ומדויקים. הדוגמאות שהוזכרו מעלות על קצה המזלג את היתרונות הטמונים בשיפורים הטכנולוגיים, שיהיו כלי עזר שעליו הרפתן העתידי, שיהיה שונה, יוכל להתבסס. כבר היום, ישנן חברות רבות בעולם שיש להן פתרונות נקודתיים לנושאים רבים. החוכמה היא לחבר את כל הנושאים והתחומים ברפת למערכת אחת מושלמת, החל מחליבה רובוטית בסגנון שונה מהיום, דרך בריאות העדר ועד ניתוח הזנה פרטני (העלאת גרה) ומצבה הגופני (מצלמות טרמיות או משקל).

לסיכום

ישנן סיבות רבות לעובדה, כי איננו רואים דור חדש במשכנות הניהולית והן, לאו דווקא, נובעות משיקולים כלכליים. אחת הסיבות העיקריות היא שעבודה עם בע"ח כרוכה בלהיות מחובר למקום העבודה 24 שעות ביום, כולל ימי שבת וחופשים. לוחות הזמנים ביום קשיחים, לחוצים ותובעניים, סיבה נוספת שסוג זה של עבודה הוא לא חלומה של האימא היהודייה... נושא חשוב נוסף שיהיה צורך לתת את הדעת, כבר היום, הינו הדגשים שונים ומשמעותיים בהכשרת דור העתיד. ראוי לציין שגם אצל הגויים בבירות החלב הקלסיות כדוגמת, הולנד וויסקונסין, קיימת בעיה של דור ההמשך וזוהי לדעתי בעיה של נחלת הכלל. כבר היום, קיים ביקוש גדול בעולם לאנשי מקצוע הרפת. אם נדע לפתח את המערכות הנלוות לתמיכה ברפת למערכת אחת יעילה, הרפת הישראלית תראה בעשור הקרוב לא פחות טובה, שונה אנושית אולי, אך יעילה ומקצועית יותר. הרפתן העתידי יהיה איש כלכלה וניהול, בעל ידע במחשבים וידע בבעלי חיים, קומנסנס, ועדיין יהיו מגפיו על רגליו... ■

כיום, על מנהל רפת להיות בקיא ברמה גבוהה בנושאים רבים ונרחבים מדי, אך אין לו מספיק ידע וכלים על מנת לקבל החלטות. עליו לדעת ממשק חליבה נכון, האבסה, טיפול ביונקים, בריאות העדר, טיפול בזבל, באיכות הסביבה, רכש ומסחר, מחשב וניתוח מערכות, ניהול צוות עובדים, צינן פרות, צד טכני, גידולי מספוא וכו'. דברים אלו בשילוב עם העדר תמיכה מסודרת, מובילים אותי למחשבה, בשנים האחרונות, שהעתידי מונח על "טכנולוגיה תומכת ידע". כוונתי במושג זה היא, שבעתיד צריך להתבסס על טכנולוגיות שיהיה באפשרותן לנתח מצבים, לצורך קבלת החלטות, ברוב הנושאים המקצועיים ברפת.

להלן מספר דוגמאות שימחישו את כוונתי:

- התכנה שכתב ד"ר **עודד ניר** לניתוח מקצועי ברפת, שמציפה על פני הקרקע בעיות מקצועיות וכלכליות, ברמה שאין באפשרותו של הרפתן להיות מודע אליהן, שיפוט פרות ליניארי שנעשה במחשב במשרד.
- מבחן הפרים שנעשה בשנים האחרונות.
- תכנת "נעה" שלעניות דעתי עדיין בראשיתה ותהייה נדבך חשוב בשליטה ובבקרה עתידיות ברפת (להמחשה, התכנה יודעת לתת זמני ייבוש מרביים ע"פ פרמטרים רבים וכן בתחום של שידוך גנטי, שבו התכנה משכללת פרמטרים רבים שאין באפשרותו של בן אנוש לעשות כן). בימים אלו, יחד עם **בועז חנוכי**, אנו מאפיינים רעיון להזרעה אופטימלית שתיקח את מצב ההתמדה של הפרה, ימים מההמלטה האחרונה, דירוג (scoring) ותפוקת חלב, והשמיים הם הגבול...
- אחד מהפיתוחים שעשיתי לפני כ-15 שנה ומיושם ברפתות בנושא צינן פרות, היה הכנסת מערכת בקרה מאולצת, שיודעת לשלוט על כל מרכיבי הצינן, נעילת עולים, מאווררים ומים ולתת